

**ĆWICZENIE
91A**

**BADANIE ZEWNĘTRZNEGO ZJAWISKA
FOTOELEKTRYCZNEGO – CZĘŚĆ (A)**

Instrukcja wykonawcza

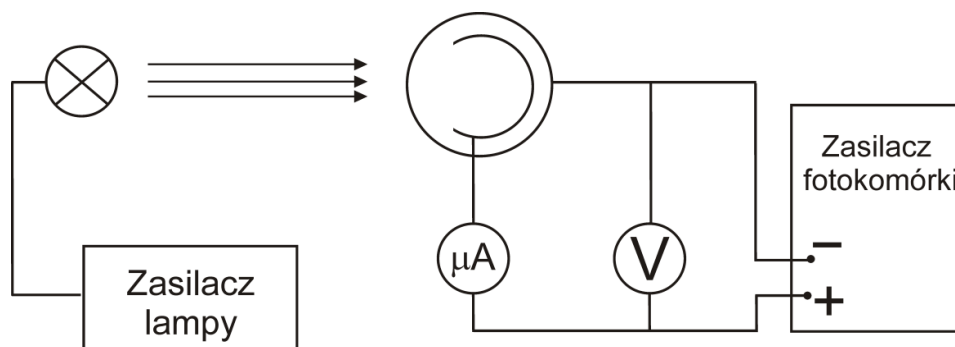
1. Wykaz przyrządów

- Fotokomórka
- Zasilacz stabilizowany do fotokomórki
- Lampa oświetlająca
- Zasilacz lampy oświetlającej
- Mikroamperomierz prądu stałego
- Woltomierz prądu stałego
- Przewody elektryczne.

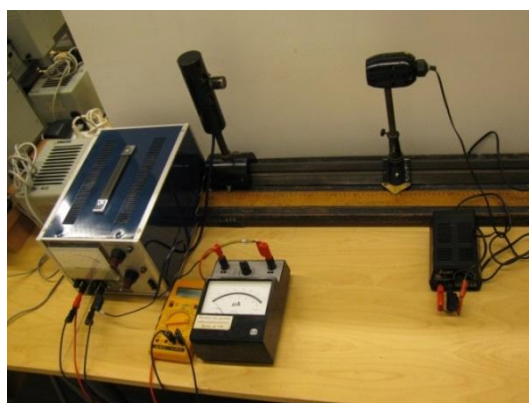
2. Cel ćwiczenia

- Zbadanie zależności natężenia prądu fotoelektrycznego od strumienia promieniowania.
- Zbadanie charakterystyki fotokomórki.

3. Schemat układu pomiarowego

Rys.1. Schemat układu pomiarowego.

Rys.2. Stanowisko pomiarowe w laboratorium.

4. Przebieg pomiarów

- Na ławie optycznej zestawić układ pomiarowy wg schematu przedstawionego na rys. 1.
- Włączyć zasilacz fotokomórki i zasilacz lampy oświetlającej. Ustawić wartość napięcia na fotokomórce na około 100 V.
- Odsłonić fotokomórkę przez usunięcie przykrywk.
- Ustawić lampę oświetlającą w odległości około 20 cm od fotokomórki.
- Wyregulować wzajemne położenie lampy i fotokomórki tak, aby strumień światła Φ padał na warstwę światłoczułą (należy dążyć do uzyskania maksymalnej wartości natężenia prądu fotoelektrycznego).
- Zmierzyć natężenia prądu fotoelektrycznego i zmieniając odległość r lampy oświetlającej od fotokomórki przy określonej mocy żarówki w lampie oświetlającej. Zmiana odległości r źródła od fotokomórki powoduje zmianę strumienia światła Φ , a ponadto wiadomo, że $i = f(\Phi) = f(1/r^2)$.
- Pomiar z punktu (f) powtórzyć dla innej mocy żarówki w lampie oświetlającej.
- Ustaw lampę oświetlającą w pewnej odległości r od fotokomórki.
- Zmierzyć charakterystykę prądowo-napięciową zwiększając napięcie za pomocą potencjometru na układzie zasilającym tj. zmierzyć zależność natężenia prądu fotoelektrycznego i od przyłożonego do niej napięcia U . Pomiar przeprowadzić w zakresie napięć 0 – 100 V, przy czym w zakresie napięć: 1 ÷ 10 V co 1 V, natomiast w zakresie napięć: 10 ÷ 100 V co 10 V.

UWAGA! Nie przekraczać $U = 100$ V !

5. Opracowanie wyników

- Obliczyć, na podstawie klasy dokładności mierników, niepewności pomiaru natężenia prądu i oraz napięcia przyspieszającego U .
- Sporządzić wykres $i = f(1/r^2)$. Przy pomocy metody regresji liniowej wyznaczyć parametry prostej.
- Sporządzić wykres charakterystyki prądowo-napięciowej badanej fotokomórki $i = f(U)$.
- Ustalić przedziały napięcia przyspieszającego U , dla których natężenie fotoprądu i osiąga stan nasycenia tzn. wartości $i = f(U)$ zmieniają się niewiele lub pozostają względnie stałe. Wyznaczyć graficznie wartości prądu nasycenia i_s i ich niepewności.
- Omówić uzyskane wyniki liczbowe i graficzne.

6. Proponowane tabele (do zatwierdzenia u prowadzącego)

Tabela 1. Pomiary natężenia prądu fotoelektrycznego od strumień światła.

lp.	r [m]	$u(r)$ [m]	$1/r^2$ [1/m ²]	$u_c(1/r^2)$ [1/m ²]	$i \times 10^{-6}$ [A]	$u(i) \times 10^{-6}$ [A]
1						
2						
⋮						
n						

Tabela 2. Pomiary charakterystyki prądowo-napięciowej badanej fotokomórki.

lp.	U [V]	$u(U)$ [V]	$i \times 10^{-6}$ [A]	$u(i) \times 10^{-6}$ [A]
1				
2				
⋮				
n				